

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lingua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A hieroglyphici figmentum respexisse mihi videtur Ovidius eodem loco, quem supra citavi.
mus:

*Si quid erit de me incita quod voce loquaris,
Pendeat extrema mollis ab aure manus.*

FUTURUM OPUS, VEL QUID AGENDUM.

CAP. XXXVI.

Est & futuri operis indicium auris ad audiendum intenta, ab ejus dubio procul officio, in quo est *Vel arrepta* rei quædam formula. Auscultatio enim initium est & imago quædam operis quod aggressuri sunt. *ωλκ. σω.* mus: eoque spectant numismata tot cum inscriptione, ADLOCUTIO, in quibus milites obversis in-*σιν.* tentisq; aditare auribus conspiciuntur.

DOCILITAS. CAP. XXXVII.

B Illa vero quæ de figura aurium à Physiognomicis traduntur, docilitatem, benignitatem, mansuetudinem ex auribus extantibus significare, faciunt quidem ad eorum doctrinam, sed ad negotium nostrum parum afferunt utilitatis.

INDOCILITAS. CAP. XXXVIII.

Perinde ac etiam pressas aures, & simiarum instar temporibus adhærescentes stuporis & imperitiæ, quæ doctrinam nullam admittant, signum esse perhibent: quæ si quis in hieroglyphicorum usum trahere voluerit, integrum unicuique dicimus, suo jure ludere.

DE LINGUA. CAP. XXXIX.

Sed ut ad linguam convertar, jam res exigit, quando quidem quod superius Urbanus de oculo linguæ subiecto ad perfectam sermonis rationem indicandam dixit, alterius ab eo non alieni admodum hieroglyphici. Lingua hæc, est manu prætenta. Nam qui per linguam sermonem articulare voce coargumentatum intelligebant, adjecta manu quæ illam comprehenderet, eloquentiam significabant. Sane quidem Hebræi per Lafon, quæ lingua est, sermonem intelligunt, ut forte *λαλειν* Græcis. A Dico verbo nimirum Latini Diguam olim appellavere, inde D litera in L mutata, Æolum more, Linguam fecimus: ut etiam Sellam, quæ prius à sedeo, sedda dicebatur. Ajunt tamen Grammatici veteres, Pompejum Magnum Diguam semper scribere solitum. Esto igitur sermo lingua, verum pronuntiatio manu, hoc est, artificii ope indiget, ut in usum deducatur, & appareat eloquentia. Nam manum operis esse symbolum unicuique manifestum est. Quicquid vero vel in judicando, vel in demonstrando, vel in deliberando contingit, nequaquam solo cogitationis termino continetur, sed in actione ipsa perficitur. Opus autem facere cum sit proprium manus, & ab ea prærogativa, potestatem etiam indicet, non absurde linguam manu rectam affinxere, in eloquentiæ significatum: quæ quidem, ut Maro canit, *regat discis animos, & temperet iras*. Speciem eam in aliquot obeliscis observas. Privatim vero manum quæ linguam comprehensam tenet ex marmore vetustissimo, ex aliqua statua nimirum avulsam, apud Vivem Hispanum Pontificum medicum Romæ Fufcus frater *En libr. 1. Manus linguam tenens.* conspexisse fatebatur. Sed ut ea, quæ ad hanc rem pertinent prosequamur, non improprio quorundam invento excogitatum est, hanc dicendi vim per linguam perforatam, à qua catenulæ quamplurimæ religatæ ad aures subsequenti multitudinis applicarentur, significare. Nam Herculem Galli *Ibidem tributum Mercurio.* fenem admodum, corpore tamen prævalido, crudo, viridique faciebant. Leonis spolio, clava pharetra, & arcu intento præditum, armatumq; eo gestu ut ingredi videretur: facie tamen in humerum conversa ad numerosam multitudinem, quæ gressum ejus subsequeretur, ad quorum omnium aures catenæ singulæ aureæ adjectæ essent, quæ mox in unum quasi nodum collectæ, in perforatam Herois, blando mansuetoque gestu hilarem ipsosque cæcus hominum ita catenis tractos sponte properare, quasi alius alium prævenire concertarent. Quod quidem, sive Gallorum fuit inventum, sive Lucianus ipse, qui rem conscripsit, qua erat ingenii felicitate, fabulam ex se commentus est, nihil meo judicio

E e e

c i o

Lucianum in
Hercula
Gallico.
D. Laer. lib.
1. c. 9.

cio ad eloquentiæ vim exprimendam significantius excogitari potuit, neq; magis hieroglyphicum. Nam quod ad Gallicanum figmentum spectat, Cornelius Tacitus Gallos ait duas semper artes studiose exercuisse, militarem quippe, & disceptandi rationem. Reliqua ad hanc rem pertinentia, quid singula sibi velint, apud Lucianum ipsum inspicienda sunt. Et quoniam eloquentia tam boni quam mali causa fuit, estque quotidie: merito Anacharsis quid esset in homine pessimum, quidq; optimum, interrogatus, *Lingua*, respondit.

MERCURIUS. CAP. XL.

Natalis Co-
mes lib. 1.
c. 10.
Sermonis
præses Mer-
curius.
Nempe
quod Lati-
na forsitan
ab oblivio-
ne dicta.
Nam ad-
hoc, id est,
id est, obli-
vio.
Id est dator
honorum.
Hom. Odyss.
Et ἐπιθήνης
id est valde
utilis, ut
Odyss. 8.
Id est serva-
tor. Home-
rus Iliad. v.

Lingua porro Mercurio sacra, quam ab eo regi fidere Mathematici tradunt, velut splenem à Saturno, hepar à Jove, à Marte sanguinem, cerebrum & cor à Sole, à venere renes & genituram, stomachum à Luna. Sermonis itaque præses Mercurius: Unde apud Homerum, Deus hic ad fluvium Xanthi ripam, Deorum inter se orto certamine, Latona committitur, sermo quidem rerumque memoria adversus oblivionem. Quid enim magis inter se contrarium, quam orationis vis, & oblivio? Ajunt vero Aegyptii, Mercurium primum omnium verba in ordinem redegisse, multisque rebus inchoata nomina: literas, ejus inventum fuisse, Deorumque cultum instituisse, quæ sine magna vi eloquentiæ mortalium mentibus insinuari minime potuerint. Apud alias quoque gentes in honorem Mercurii, qui Deorum præco fingitur, lingua in sacris disiecta præconi tradebatur. Facit ad hoc nominis ipsius interpretatio: nam Hermen δῆπο εἰρήνην καὶ μήσανα, quod omnino loqui significat, deducunt ajunt. Quique veterum figmentorum rationem explicant, per Mercurium nihil aliud intelligi volunt, quam sermonem ipsum, quo solus homo ex terrestribus animalibus honestatus est. Vel Hermes nuncupatus est. δῆπο εἰρήνην εἶναι, quod humano generi sermo sit veluti præsidium quoddam & munimentum, unde Διάκτερος initio ἀρχὴ τοῦ Διαλέγειν fuerit appellatus: eaque de causa linguas illi dedicarint, quod ea corporis nostri pars intelligentiæ nostræ conceptus, apud propinquas animas differendo explicet. Est etiam illi cognomentum ἐπιθήνης, quod magnæ cujusdam sit utilitatis, summaque ope eos adjuvet, penes quos sit illius facultas. Unde etiam σῶκος dictus: non enim sermo in perniciem aut detrimentum, damnusve ullum, mortalibus datus, sed ut hominem sospitet atque tueatur. Quocirca salutem, id est, Canis imaginem ad custodiam adhibitam Mercurii simularum semper adjiciebant, atque illi ædem in foro, ubi eloquentiæ usus plurimum viget, statui monuit Vitruvius, ex aruspicum disciplina.

DISCIPLINÆ. CAP. XLII.

Scripta
Mercurii.

Neque vero mirum, si omnia Mercurio scripta, inventa, meditationumque suarum argumenta, Aegyptii soliti sunt inscribere, solumque illum & sapientiæ & eloquentiæ arbitrum judicarent: quando is, auctore Seleuco tota rerum universalis, sive principia malimus dicere, viginti millibus voluminum (quæ reperimus, quæ accepimus, damus explicavit: ut vero Manethus asseverat, triginta millibus, quibus etiam addidit sex millia quingenta, & viginti quinque, in quibus libros de diis empyreis centum, de athereis totidem, mille de cœlestibus elucubravat: quæ si membranz tot convolutæ essent, vix fidem facerent: facit tamen horum mentionem Jamblichus, magnæ vir apud Græcos autoritatis.

SOMNUS. CAP. XLIII.

Erat & lingua in arapofita, quæ somnum significabat, quod Apollonius argonauticôn primo indicat, ubi dicit:

τίως ἔπι πηλώσῃσι χέοντα
 Λιθόμινας, ὕπνον ἢ Διά κλέφας ἐμναλοντό.

Mos anti-
quus somni
captivitatis

quæ tuus, Urbane, nepos in Latine reddidit:

— Incere exusti libamina linguis.
 Spargebant nigra captantes nocte soporem.